GJELDER FOR STUDIEÅRET 2008/2009

BIK 2312 Intensivkurs i helseledelse

Studium
Spesialkurs

Kursansvarlig
Geir Lahnstein

Institutt

Semester
Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng
30

Undervisningsspråk
Norsk

Bestått eksamen i intensivkurset kvalifiserer for opptak til fordypningsstudiet i Lederutdanning for helsepersonell ved Handelshøyskolen BI. Intensivkurset i helseledelse sammen med fordypningsstudiet, helsetjenestens rammebetingelser, kan sammen søkes innpasset i graden Bachelor of Management. Kursene vil da kunne erstatte kjernefagene samt spesialisering/Bachelor program.

Læringsutbytte
Hensikten med kurset er ved teorier og praktiske verktøy å gjøre deltakerne mer bevisste på hva det vil si å være leder og
hvordan de målrettet og systematisk kan bli bedre ledere. Det legges vekt på å styrke samspillet mellom ledere og medarbeidere
i en helseorganisasjon. I kurset fokuseres det på praktiske hjelpemidler lederne kan gjøre bruk av for å utvikle et bedre
arbeidsmiljø med forebygging av konflikter. Det legges stor vekt på at deltakerne skal kunne utvikle en lederstil hvor ledere og medarbeidere jobber
løsningsorientert i team uavhengig av profesjonstilknytning. Ledere må forstå sine medarbeidere og den situasjon de er i. Ledere må bruke den lederstil
som passer best i den aktuelle situasjon, samtidig som de må kunne legge forholdene til rette for kompetanseutvikling av medarbeiderne.
For å få en god forståelse av hva lederens oppgave innebærer, settes lederrollen inn i et helhetlig perspektiv der man blant annet behandler utfordringer på forskjellige ledelsesnivåer. Lederens nye roller, blant annet som endringsagent, blir også gjennomgått. Kurset skal derfor også gi en innføring i bruk av prosjektarbeid som metode for bedre å mestre endringsprosesser. Kurset gir en oversikt over personalfunksjonens oppgaver i dagens arbeidsliv. Holdninger, verdier,
lover, avtaler og samfunnsforhold som styrer personalarbeidet skal belyses. Kursets mål er videre å gi innsikt i og fortrolighet med generelle prinsipper for god økonomisk planlegging, styring og resultatvurdering i offentlig sektor. Det skal fremmeforståelsen for praktisk økonomi og plassere økonomistyringen i en helhetlig sammenheng. Lederperspektivet og målstyringsaspektet står sentralt.

Forkunnskaper
Opptakskrav til intensivkurset er generell studiekompetanse, samt en av følgende ikke-vekttallsgivende utdanninger:
Den norske lægeforening: Kurs i ”Medisinsk Ledelse” (MedLed)
Den norske lægeforening: ”Administrasjonskurs for overleger”
NKI: ”Administrasjonsutdanning for helsepersonell”, 1 1/2 år på deltid
Diakonhjemmet: ”Administrasjon for helse- og sosialpersonell”, ½ år på heltid
Annen relevant leder-/administrasjonsutdanning på høyskolenivå

I tillegg tilbys intensivkurset for personer med generell studiekompetanse og som kan dokumentere fem års kvalifisert lederpraksis som f.eks.

avdelingsleder på klinisk sengepost. Aktuelle søkere vurderes av den BI-avdeling som arrangerer kurset.

Obligatorisk litteratur
Bøker:
Berg, Morten Emil. 2003. Ledelse: verktøy og virkemidler. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget. 363 sider
Briner, Wendy, Colin Hastings og Michael Geddes. 2000. Prosjektledelse. Oslo: Gyldendal akademisk. 191 sider
Busch, Tor, Erik Johnsen og Jan Ole Vanebo. 2002. Økonomistyring i det offentlige. 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget
Grimsø, Rigmor E. 2005. Personaladministrasjon: teori og praksis. 4. utg. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
Lahnstein, Geir og Kjell-Henrik Henriksen, red. Aktuelle lover for helsetjenesten. Siste utgave. Bekkestua: NKI-forlaget. Oppslagsverk
Opstad, Leiv. 2003. Økonomisk styring i helse- og sosialsektoren. 2.utg. Oslo: Gyldendal akademisk
Storeng, Nils H., Tom Henrik Beck og Arve Due Lund. 2006. Arbeidsrett. 6.utg. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. 178 sider
Vike, Halvard. m.fl. 2002. Maktens samvittighet: om politikk, styring og dilemmaer i velferdstaten. Oslo: Gyldendal akademisk
Yukl, Gary A.. 2005. Leadership in organizations. 6th ed. Upper Saddle River:Prentice Hall. Kapittel 9 til kapittel 14. Nyeste utgave fra 2005

Annet:
NOU. 1997:2. Pasienten først! Ledelse og organisering i sykehus. Oslo: Statens forvaltningstjeneste. 114 sider

Anbefalt litteratur
Bøker:
Bolman, Lee G. og Terrence E. Deal. 2004. Nytt perspektiv på organisasjon og ledelse : strukturer, sosiale relasjoner, politikk og symboler. 3. utg. Oslo: Gyldendal akademisk
Daft, Richard L. 2007. Organization theory and design. 9th ed. Mason, Oh.: Thomson South-Western
Martinsen, Øyvind L., red. 2004. Perspektiver på ledelse. 2. utg. Oslo: Gyldendal akademisk

Emneoversikt
Emneoversikten gjelder for hele programmet. Se forøvrig punktene om gjennomføring og tilleggsinformasjon med oversikt over modulene nedenfor.
- Organisasjon og ledelse
- Helseledelse
- Personalledelse
- Økonomistyring
- Prosjektledelse

Dataverktøy
Det kreves ikke bruk av dataverktøy.

Gjennomføring
Intensivkurset gjennomføres normalt med 6 dagssamlinger med totalt 48 undervisningstimer over ett semester. I tillegg kreves stor egeninnsats fra deltakerne.

Eksamen
Intensivkurset avsluttes med en individuell seks timers skriftlig eksamen. Deltakerne vil bli prøvet i teorien innenfor hvert delkurs og baserer seg på gjeldende pensum.

Eksamenskode(r)
BIK 23121 Intensivkurs i helseledelse. Eksamen teller 100% for å oppnå godkjent karakter i kurset BIK 2312, 30 studiepoeng.

Hjelpemidler til eksamen
Alle hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Kontinuasjon
Kontinuasjon ved neste gjennomføring av eksamen.

Delkurs 1: Organisasjon og ledelse
Her er fokus på lederrolle, lederstil og lederoppgaver. Det vektlegges at deltagerne skal få kunnskap og innsikt i lederteorier som er relevante for helsetjenesten slik at deltagerne får et teoretisk fundament til i større grad å bli trygge i egen lederrolle. Det vil også bli gitt en gjennomgang av mest aktuelle praktiske lederverktøy. Målet er beherske verktøyene, kjenne deres muligheter og begrensninger og kunne anvende disse når aktuell praktisk jobbsituasjon tilsier det.

Obligatorisk litteratur
- Berg, Morten Emil. 2003. *Ledelse: verktøy og virkemidler* . 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget.
  - Yukl, Gary. 2002. *Leadership in organizations.* 5th. ed. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall Publ. Chap. 9 Charismatic and Transformational Leadership. 33 s.
- Chap. 10 Leading Change in Organizations. 32 s.
- Chap. 11 Leadership in teams and Decision Groups. 35 s.
- Chap. 12 Strategic Leadership by Executives. 29 s.
- Chap. 13 Developing Leadership Skills. 31 s.
- Chap. 14 Ethical Leadership and Diversity. 22 s.

Delkurs 2: Helseledelse
Kursmodulen har fokus mot hva det vil si å være leder i helsetjenesten. Hva er spesielt ved å være leder og medarbeider i en helseorganisasjon? Helsetjenesten er en kunnskapsorganisasjon og svært ofte benyttes meget avansert medisinsk teknologi i behandlingen av pasienter. Tradisjonelt har helsetjenesten vært segmentert med hovedfokus rettet mot den enkelte profesjonsutøvers egeninteresser. Et viktig mål i denne modulen er å bevisstgjøre og kunnskapsoppdatere deltagerne slik at man i større grad kan arbeide samordnet i team, uavhengig av profesjon og avdeling, mot felles mål til beste for pasienten. Enhetlig ledelse i forhold til tradisjonell todelt ledelse vil bli særskilt behandlet.

Obligatorisk litteratur
- Vike, Hallvard. m.fl. 2002. *Maktens samvittighet.: om politikk, styring og dilemmar i velferdstaten.* Gyldendal akademisk forl.
- NOU 1997:2. Pasienten først! Ledelse og organisering i sykehus. Oslo: Statens forvaltningstjeneste.

Delkurs 3: Personalledelse
Fokuset her er det konkrete daglige samspillet mellom ledere og medarbeidere i en praktisk jobbsituasjon i helsetjenesten. Utgangspunktet er at medarbeideren er «organisasjonens viktigste ressurs» og at lederen må ha som siktemål å «få jobben gjort gjennom sine medarbeidere» på en effektiv måte. Organisasjonens personalpolitikk, arbeidsmiljø, personlige trivsel og motivasjon vil bli viet spesiell oppmerksomhet. Leders omsorg for sine medarbeidere både når det gjelder det daglige jobbfellesskap og det mer langsiktige behov for kompetanseutvikling står sentralt. Mest aktuelle arbeidsrettslige temaer vil også bli behandlet.
Obligatorisk litteratur:
- Grimsø, R.E.. 2005. *Personaladministrasjon: Teori og praksis.* 4. utg. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
- Storeng, Nils H., Tom Henrik Beck og Arve Due Lund. 2006. *Arbeidsrett* . 6. utg. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.

Delkurs 4: Økonomistyring
Studentene skal gis en innføring i sentrale økonomiske problemstillinger og begreper som er nyttige og nødvendige for å fungere som ledere i en avdeling/resultatenhet. Et viktig mål er at helsetjenestens mellomledere behersker et begrepsapparat slik at de er i stand til å føre en meningsfull dialog med overordnet ledelse og fagøkonomer i en økonomiavdeling. Å etablere et godt

samspillsklima mellom
rådgivere i stab (f.eks. økonomiavdeling) og ledere som
beslutnignstagere
i linjen vil bli særskilt behandlet.
Det legges spesiell vekt på at ledere i skal utvikle praktiske ferdigheter når det gjelder nødvendig planarbeid på avdelingsnivå i en helseorganisasjon. Det skal også utvikles praktiske ferdigheter i oppsetting av et avdelingsbudsjett, styring av budsjettet gjennom budsjettåret og etterfølgende resultatvurdering ved budsjettperiodens slutt.

Obligatorisk litteratur:

- Busch, Tor, Erik Johnsen og Jan Ole Vanebo. 2002. *Økonomistyring i det offentlige* . 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget.
- Opstad, Leiv. 2003. *Økonomisk styring i helse- og sosialsektoren* . 2.utg. Oslo: Gyldendal akademisk forlag.

Delkurs 5: Prosjektledelse

Prosjektarbeidsformen benyttes i stadig flere situasjoner. Ethvert prosjekt, fra innføring av nye faktureringsrutiner til utbygging av store oljefelt, kan benytte metoder for prosjektstyring og administrasjon. I dette kurset vil det være fokus på hvordan man skal planlegge og iverksette endringsprosesser i helsetjenesten ved hjelp av prosjektorganisasjon. Studentene lærer hvilke anvendelsesmuligheter prosjektmetoden har. De får kunnskap om planlegging, ledelse og praktisk organisering av prosjekter. Særskilt oppmerksomhet blir rettet mot suksesskriterier for vellykkede prosjekter og hvordan prosjektorganisasjonen skal kommunisere på en god måte med basisorganisasjonen.

Obligatorisk litteratur

- Briner, Wendy et al. 2000. *Prosjektledelse.* Oslo: Gyldendal akademisk.